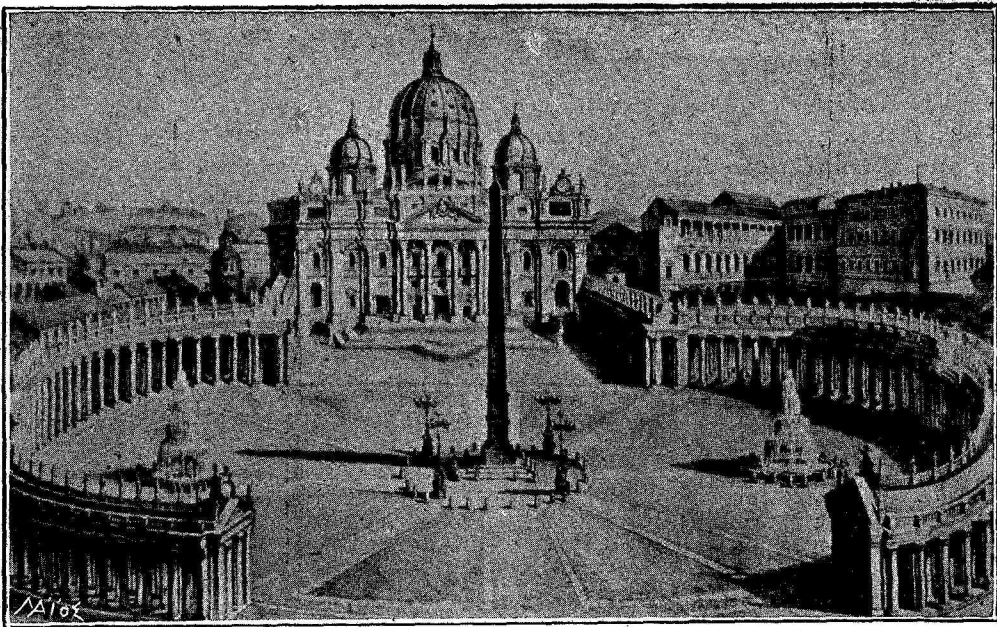
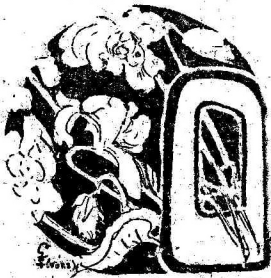

Ὁ Ἅγιος Πέτρος (Μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιστυλίου του).

★ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΑΝ ΠΟΛΙΝ ★

Ο ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Στένδαλ, πρὸ ἐνὸς περί-
που αἰῶνος ἐπισκεφθεὶς
τὴν Ρώμην, ἐν τέλει τῆς
περιγραφῆς τοῦ Ἁγίου
Πέτρου γράφει :

« Ὁ Ἅγιος Πέτρος,
φωτιζόμενος μὲ ἀερί-
φως ἡ δέσμη ν φωτὸς τοποθετημένην ὑπεράνω
τοῦ κεντρικοῦ βωμοῦ θὰ παρουσιάσῃ ἴσως μὲν
ἡμέραν ἐν θέαμα τοῦ ὅποιου ἡμεῖς σήμερον δὲν
ἔχομεν ἰδεᾶν. Ἀλλὰ ποῖν βέβηλον λέξιν μετε-
χειρίσθην ; « Θὰ παρουσιάσῃ ἐν θέαμα ! » Οἱμοι !
Αἱ ὡραῖαι ἡμέραι τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐπέρασαν.
Ὅπως λαβὴ τις ἐν αὐτῇ εὐχαρίστησιν, ὅπως
εὐρὴ μίαν συγκίνησιν βαθεῖαν, πρέπει ἐν πρώταις
« ἀ πιστεύη ».

Αὐτὴν τὴν φράσιν εἶχα προχθὲς εἰς τὸν νοῦν
μου εἰσερχόμενος διὰ μυριοστὴν φορὰν εἰς τὸν
Ἅγιον Πέτρον. Ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς ὁμοιοποιήσεως
τῆς Ἰωάννας Δ' Ἄρκ καὶ ὁ Ἅγιος Πέτρος πα-
ρουσίαζεν ἐν θέαμα μοναδικόν. Τὸ ὄνειρον τοῦ
Στένδαλ εἶχε πραγματοποιηθῇ. Μυριάδες ἡλεκ-
τρικῶν λαμπτήρων ἐφώτιζον τὸ ὑπέροχον τοῦτο
τέμενος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ ἠσθάνθην τὴν

στιγμὴν ἐκείνην μίαν ὑπέροχον εὐχαρίστησιν καὶ
ἰδοκίμασα μίαν βαθεῖαν συγκίνησιν. Διότι καὶ
ὁ μᾶλλον ἄθεος τὴν στιγμὴν ἐκείνην θὰ μετεβάλ-
λετο εἰς τὸν μυστικοπαθέστερον Χριστιανόν.
Διότι, ὅπως ὡρῖα λέγει ὁ Οὐγκώ, ὑπάρχουν
στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας εἰς ἀδήποτε καὶ ἂν εἴνε
ἡ στάσις τοῦ σώματος, ἡ ψυχὴ προσεύχεται.

Καὶ ὅμως ... εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπου σήμερον
ἔχει στήσῃ τὸν θρόνον-του ὁ Μέγιστος τῆς καθο-
λικῆς ἐκκλησίας Ποντίφιξ, πρὸ δεκαεννέα περὶπου
αἰῶνων ἀντήχουν οἰμῳγαὶ καὶ θρήνηι τῶν πρώτων
Χριστιανῶν κατασπαρασσομένων ὑπὸ τῶν θηρίων
ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ τοῦ Νέρωνος, διασκεδάζοντος
μὲ τὰς ἀγρίας αὐτὰς ἑορτάς.

Σήμερον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ αἱματωμένον
ἐγείρεται τὸ μεγαλοπρεπέστερον τέμενος τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ καὶ μόνος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπεράντου
πλατείας, εἰς Αἰγυπτιακὸς ὀβελίσκος, παραμένει
μάρτυς τῶν σκηνῶν αἰτίνας ἐξετυλίσθησαν εἰς
τοὺς Κήπους καὶ τὸν Ἰπποδρόμον τοῦ Νέρωνος.

Μόλις φθάσῃ κανεὶς εἰς τὴν πλατείαν τοῦ
Ἁγίου Πέτρου καταλαμβάνεται ἀπὸ ἐν βαθὺ
αἰσθημα μεγαλοπρεποῦς ἐκπλήξεως θρησκευτικῆς.
ἐπιβολῆς. Εἰς τὴν ψυχὴν γεννᾶται τὸ συναίσθημα
πομπῶδους μεγαλείου γραμμῶν καὶ διακοσμῆ-

σεων. Εἰς τὸ μέσον τῆς πλυτείας ὑπάρχει μέγας ὀφελίσκος. Δεξιά καὶ ἀριστερὰ δύο ἀναβρυτήρια θρυμάσκει, τῶν ὁποίων τὸ ὕδωρ ἀναπηδῶν χέ- νεται γραφικώτατα εἰς δύο εὐρεῖς λεκάνας. Καὶ τὴν ὅλην πλατεῖαν περιβάλλουν κυκλοτερεῶς δύο ἱμικυκλικὰ περιστυλῖα μὲ τέσσαρας γραμμὰς κίονων Δωρικοῦ ῥυθμοῦ. Θὰ ἦτο ἴσως πιστιμώ- τερον ἂν ἔλειπεν ἀπὸ ἐκεῖ τὸ μέγαρον τοῦ Βα- τικανοῦ, τί ὅποιον μὲ τὸν ὄγκον τοῦ ζημιώνει τὴν ἁρμονίαν τοῦ συνόλου.

Ἡ πρόσοψις, κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ma- derna, ἐπὶ Πάπα Παύλου Ε' εἶνε δυστυχῶς ἐλαττωματικὴ. Οἱ κίονες, τὰ παράθυρα, τὸ σύ- νολον τέλος τῆς προσόψεως στερεῖται ἁρμονίας καλλισθησίας, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν λοιπὸν ναόν. Ἄλλως τε ἡ πρόσοψις αὕτη κατέστρεψεν οὐσιαδῶς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλ- λου. Διότι ἂν ὁ Maderna ἐσέβeto τὸ σχέδιον τοῦ μεγάλου διδασκαλοῦ καὶ δὲν ὕψωνε τοσοῦτον τὴν πρόσοψιν, ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου θὰ ἦτο ἐξωτερικῶς ἁρμονικώτερος.

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ προνάου εἶνε μία πελωρία θύρα ἐξ ὀρειχαλκου. Ὁ Πάπας Εὐγένιος Δ', ὁ ὁποῖος ἔζησεν ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐξορίστως ἐν Φλωρεν- τίας, ἐθαύμασε τὰς σκαλιστὰς πύλας τοῦ Βαπτι- στηρίου τῆς Φλωρεντίας. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ρώμην διέταξε τὸν Φιλαρέτην ὅπως κατασκευά- σῃ μίαν θύραν προμοίαν διὰ τὸν Ἅγιον Πέ- τρον. Τὸ ἔργον τοῦ Φιλαρέτη, τελειώσαν τὸ 1445 δὲν εἶνε διόλου ἀντάξιον τῶν πυλῶν τοῦ Βαπτι- στηρίου, ὅπερ τὸ ἐνέπνευσεν. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δίδει σπουδαϊότητα εἰς τὴν θύραν αὐτὴν τοῦ Ἁγίου Πέτρου εἶνε ὅτι πλησίον τῆς εἰκόνος τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Πανυχίας, τῶν Ἀποστόλων, ὁ Φι- λαρέτης ἐλάξευσε γεγονότα ἀπαθανατιζόντα τὴν ἱστορίαν τοῦ Πάπα Εὐγενίου Δ', ὡς τὰ ἐγκαί- νια τῆς Συνόδου τῆς Φερράρας, τὴν ἀφίξιν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου, τὴν στέ- ψιν τοῦ Αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου κλπ. Γύρω δὲ ἀπὸ τὰς σκηνὰς αὐτὰς ὁ γλύπτης ἀπεικόνισε τὸν Ἄρην καὶ τὴν Ἀφροδίτην, τὸν Δία καὶ τὸν Γανυμήδην, τὴν Εὐρώπην μὲ τὸν ταῦρον, τὴν Λήδαν μὲ τὸν χύκνον, εἰς τρόπον ὥστε οἱ μάλ- λον φιλήδονοι μῦθοι τῆς εἰδολολατρείας περιστοι- χίζουσιν τὰς σεπτοτέρας μορφαὶς τοῦ Χριστιανι- σμοῦ καὶ στολίζουν τὸ ὑπεροχότερον τέμενος τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Ἅγιος Πέτρος ἔχει πέντε θύρας. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν εἶνε κτισμένη καὶ δὲν ἀνοίγει εἰμὴ ἀνά- πασαν εἰκοσιπενταετίαν, διὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἰωβιλαίου. Σηκώνετε μίαν βαρεῖαν δερματίνην παραστάδα καὶ εὐρίσκεσθε μέσα εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον. Δὲν μπορεῖ κανεὶς παρὰ νὰ λατρεύῃ τὴν θρησκείαν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τοιαῦτα ἀριστουρ- γήματα. Τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ τὸν Ἅγιον Πέτρον. Τρία χρόνια

εὐρίσκονται εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐν τούτοις ἀκόμη πηγαῖν ὅπως διέλθω ἐν αὐτῷ ὄρξῃ πλήρεις γνη- τείας. Διότι ἐκεῖ μέσα δὲν ἤξευρε κανεὶς τί νὰ πρωτοκάμῃ. Νὰ γονατίσῃ πρὸ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ ἢ νὰ κλίνη τὸ γόνυ πρὸ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τοῦ μεγαλείου ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐναντάσθη- σάν καὶ ἐδημιούργησαν τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο;

Ἀπὸ τοῦ Bramante μέχρι τοῦ Bernini 13 ἀρχιτέκτονες διεδέχθησαν ἀλλήλους εἰς τὴν ἀ- νακοδόμησιν τοῦ Ἀγ. Πέτρου καὶ πολλάκις τὸ ἀρχικὸν σχέδιον μετετέραψεν. Ἡ ἰδέα τῆς ἀνε- γέρσεως τοῦ χριστιανικοῦ τούτου κυλοῦσσοῦ ἀνή- κει εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Bramante. Βραδύ- τερον ἤλθεν ὁ Μιχαήλ Ἀγγελος ὁ ὁποῖος κατε- σκεύασε τὸν ὑπέροχον θόλον τοῦ ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἐστόλισε καὶ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον.

Τίποτε ἀπλούστερον τοῦ κυλοῦσσιαι τοῦτου ναοῦ καὶ ἐν τῇ ἀπλότητι ἔγκειται ὁλόκληρος ἡ γοητεία τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ὁ Ἅγιος Πέτρος. Διὰ τοῦς πεζοῦς ἀναγνώστὰς μού σημειώνω ὅτι ὁ Ἅγιος Πέτρος ἔχει 187 μέτρων μῆκος, 45 μέ- τρων ὕψος καὶ 127 μέτρων πλάτος πλησίον τῆς εἰσόδου ἐν αὐτῷ ἀριθμοῦνται 229 κύονες μαρ- μάρινοι καὶ 503 ἐκ τιτανολίθου.

Ὁ Μιχαήλ Ἀγγελος, πιστὸς εἰς τὸ ἀρχικὸν τοῦ σχεδίου, ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τὸν ναὸν τὸ σχῆμα τετραγώνου Ἑλληνικοῦ στυροῦ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ναὸς θὰ εἶχε περισσοτέραν ἁρμονι- κότητα. Ἄλλ' ἀτυχῶς κατὰ τὸν 12' αἰῶνα ἐσκέφ- θησαν ὅτι ἡ δ.α.δοσις τῆς Καθολικῆς θρησκείας ἀπῆται ἓνα ναὸν εὐρύτερον. Προσέτι ἐθωρήθη ἀνάγκη ὅπως ἡ μητρόπολις τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας ἔχει σχῆμα Ἑλληνικοῦ στυροῦ, συμ- βόλου τοῦ Ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐκλήθη λοιπὸν ὁ Maderna ὁ ὁποῖος ἐδολοφόνησε τὴν ἁρμονίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου προσθέσας τρία ἀκόμη τόξα, ἅτινα ἐμποδίζουν τὸν εἰσπερχόμενον ἐν τῷ ναῷ ὅπως ἀμέσως διακρίνῃ τὸν θόλον, ὅστις δὲν εἶνε ὁρατὸς εἰμὴ πολὺ βραδύτερον.

Ἐν τούτοις ὁ Ἅγιος Πέτρος, παρὰ τὸ ἐλάτ- τωμα αὐτό, ἀποτελεῖ ἔξοχον μνημεῖον λόγῳ τῶν μοναδικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ φωτὸς ἅτινα ἐκεῖ γεννῶνται καὶ λόγῳ τῆς ἁρμονικῆς διανομῆς τοῦ συνόλου τῶν ὄγκων οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσονται, συνδυάζονται καὶ συμπλέκονται μὲ τέχνην κατα- πλῆττουσαν.

Προτὺ ἀποτολμήσωμεν τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἱε- ροῦ τούτου, θὰ παραθέσωμεν μερικὰς ἱστορικὰς λεπτομερείας περὶ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀπαραιτή- τους διὰ τὸν ἀναγνώστην.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, διαρκουσῶν τῶν σφαγῶν καὶ τῶν πενθίμων ὀργίων τοῦ Νέρωνος ὁ Ἅγιος Πέτρος ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον, πιθανῶς τὸ 67 μ.Χ. Τὸ σῶμα του μετεφέρθη κρυφίως ὑπὸ τοῦ μυχθητοῦ του Μαρκέλλου εἰς ἐν σπήλαιον μυ- στικὸν τοῦ Νερωνείου Ἱπποδρόμου, ὅπου εἶχον

ταφή και άλλοι πολλοὶ μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Πάπας Ἀνάκλητος ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἀνήγειρεν ἕνα βωμόν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος γενόμενος Χριστιανός, τὸ 306, τῇ αἰτήσει τοῦ Πάπα Ἁγίου Σιλβέστρου, ἀνήγειρε θαυμασίαν ἐκκλησίαν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον. Ἀπὸ τὸν πρῶτον τοῦτον ναὸν τίποτε σήμερον δὲν σώζεται. Ὁ ναὸς οὗτος διεσώθη ἑνδεκά αἰώνας. Κατὰ τὸ 1440 ἦτο ἐρειπωμένος πλέον. Καὶ ὁ Πάπας Νικόλαος Ε' ἐπεχείρησε τὴν ἀνέγερσιν νέου ναοῦ εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον. Ἐκρήμνησε λοιπὸν τὸ εἰδωλολατρικὸν ἱερεῖν τοῦ Προβου Ἀνανίου καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τὴν ὁποίαν τοῦτο κατεῖχεν ἔθηκε τὰ θεμέλια ἐνὸς νέου Χριστιανικοῦ ἱεροῦ. Ἀλλὰ μόλις εἶχον ὑψωθῇ τὰ θεμέλια ἀπέθανεν ὁ Νικόλαος Ε' καὶ τὸ οἰκοδόμημα ἔγκατελείφθη.

Μετὰ τινα ἔτη ὁ Πάπας Παῦλος Β' ἔδωσε πεντακισχίλια σκουδὰ πρὸς ἐξακολουθήσιν τοῦ ναοῦ. Ὁλόκληρος ὁ Καθολικὸς Χριστιανισμὸς ἤρχισε προσφέρων σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τούτου.

Τέλος ἐπὶ τοῦ Παπικοῦ θρόνου ἀνῆλθεν ὁ Ἰούλιος Β', ἀνὴρ μεγαλοπρεπὴς καὶ προστάτης τῶν τεχνῶν, ἐπωνομασθεὶς δικαίως ὁ Ναπολέον τοῦ Παπισμοῦ.

Ἦθελγε λοιπὸν νὰ ἀποπερατώσῃ τὸν Ἅγιον Πέτρον καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἀνέθηκεν εἰς τὸν Bramante.

— Θέλω, τοῦ εἶπεν ὁ Πάπας Ἰούλιος Β', νὰ κατασκευάσῃς τὸ ὠραιότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου, ἀδιαφορῶν διὰ τὴν δαπάνην.

Ἀλλ' ὁ Ἰούλιος Β' ἀπέθανε τὸ 1513 καὶ μετὰ ἑν ἔτος ἀπέθανε καὶ ὁ Bramante χωρὶς νὰ τελειώσῃ ὁ ναὸς.

Εὐτυχῶς οἱ μετ' αὐτὸν πάπαι δὲν ἔπαυσαν τὴν ἀνοικοδομήσιν. Τὸν Bramante διεδέχθησαν ἐν τῇ ἀνοικοδομήσει τοῦ Ἁγίου Πέτρου κολλοσοὶ τῆς τέχνης, οἷοι ὁ San Gallo καὶ ὁ θεῖος Ραφαῆλος. Ἀλλὰ μία ἐξωτικὴ περιπέτεια καὶ ἐν ἱατρικὸν λάθος ὁδήγησαν νεώτατον εἰς τὸν τάφον τὸν μέγαν καλλιτέχνην.

Τέλος ὁ Πάπας Παῦλος Γ' ἀνέθηκε τὸ ἔργον εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον, ὁ ὅποιος ἀτυχῶς ἀπέθανε προτοῦ περατώσῃ τὸν θόλον τοῦ ναοῦ, ὁ ὅποιος ἐν τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῶν σχεδίων αὐτοῦ.

Ὁ Πάπας Πύλλος Ε' ἔσχε τὴν δόξαν νὰ τελειώσῃ κατὰ τὸ 1612 τὸ ὠραιότερον τοῦ κόσμου οἰκοδόμημα. Καὶ τὸ ὄνομά του ἀπηθανατίσθη μὲ μίαν κολοσσίαν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Ἐκτοτε μέχρι τοῦ Πίου Σ' ἐγένοντο πολλαὶ ἐσωτερικαὶ προσθήκαι καὶ βελτιώσεις ἐν τῷ Ἀγίῳ Πέτρῳ ὑπὸ τῶν διασημοτέρων καλλιτεχνῶν. Κατὰ τοὺς μετριοτέρους ὑπολογισμοὺς ὁ ναὸς οὗτος ἐστίχισε πλέον τῶν τριακοσίων ἑκατομμυρίων φράγκων κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὸ ποσὸν τοῦτο μεταφερόμενον εἰς τὸ ση-

μερινὸν φράγκον ἀντιπροσωπεύει πλέον τοῦ ἐνὸς δισεκατομμυρίου φράγκων.

Μετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ναοῦ ἐρχόμεθα εἰς τὴν λεπτομερεῆ εξέτασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀριστουργημάτων, ἅτινα οὗτος περικλείει.

Ἡ διακόσμησις τοῦ ναοῦ ἀποτελεῖ θαυασρὸν ἐν τῷ ὁποίῳ μαζὺ μὲ ἔργα μέτρια, ἀνευρίσκει κανεὶς ἀριστουργήματα. Μεταξὺ τῶν τελευταίων κατατάσσονται ὅλαι αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομέρειαι αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὸν Bramante, τὸν San Gallo, καὶ τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀνευρίσκει τις τὸν καλλιτέρον ρυθμὸν τῆς Ἀναγεννήσεως, ἐν πνεύμα τέλειον λογικῆς καὶ ἀρμονικότητος.

Ὁ Bernini ἔχει ἐκεῖ μέσα μεταξὺ τῶν ἄλλων κατασκευάσῃ τὸν θρόνον τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τὸν κεντρικὸν βωμόν τοῦ ναοῦ. Ἡ καθέδρα τὴν ὁποίαν ἡ παράδοσις ἀποδίδει εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, εἶνε θρόνος ἀπὸ χονδροειδῆς ξύλου στολισμένον μὲ ἐλεφαντοστοῦν.

Ὁ κεντρικὸς βωμός, ὁ κείμενος ὑπεράνω τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου Πέτρου φαίνεται ἀπλοῦς. Τέσσαρες στρεπτοὶ κίονες, τυλιγμένοι μὲ φύλλα δάφνης, βασταῖουν μίαν οὐρανίαν ἀμιμήτου τέχνης. Ἴσως ὁ κεντρικὸς οὗτος βωμός ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ στερεῖται θρησκευτικοῦ χαρακτήρος, ἀλλ' ὅμως ὡς ἔργον τέχνης εἶνε ὑπέροχον. Τὸ σκάλισμα ἰδίως τῶν φύλλων τῆς δάφνης γύρω ἀπὸ τοὺς κίονας δεικνύει χεῖρα τολμηρὰν καὶ ἔντεχνον. Ἀλλως τε ὁ βωμός οὗτος θαυμάζεται διὰ τὴν ἀρμονίαν καὶ ἀναλογίαν τὴν ὁποίαν παρυσιάζει πρὸς τοῦ συνόλου τοῦ ναοῦ.

Ἐπὶ τῷ βωμῷ τούτου εἶνε ὁ περίφημος θόλος τὸν ὁποῖον ἐφαντάσθη καὶ ἐσχεδίσεν ἡ τολμηρὰ μεγαλοφυΐα τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Κάτω ἀπὸ τὸν βωμόν, ἀκριβῶς πρὸ τῶν ποδῶν του εἶνε ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Ἄν ὑψώσωμεν ἐν πρώτοις τὰ βλέμματα πρὸς τὸν θόλον τὸν ὑπερήφανον, ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως κατόπιν περιγράψωμεν τὸν τάφον τοῦ μεγάλου πρωτεργάτου τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ διάμετρος τοῦ θόλου τοῦ Ἁγίου Πέτρου εἶνε ἑκατὸν τριάκοντα ποδῶν. Ἀρχίζει ἀπὸ ὕψους ἑκατὸν ἐξήκοντα τριῶν ποδῶν ἀπὸ τοῦ ἰσχύου. Ἀπὸ τοῦ ἰσχύου τοῦ ναοῦ δὲ μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ θόλου εἶνε τριακοσίων ἐξήκοντα ποδῶν ὕψους.

Γύρω εἰς τὸν θόλον, ἐν εἶδει στεφάνης, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ μὲ μωταϊκὸν Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστὶ :

“ΣΥ ΕΙ Ο ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΩ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΜΟΥ ΚΑΙ ΔΩΣΩ ΣΟΙ ΤΑΣ ΚΛΕΙΔΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ.”

Εἶνε τὸ περίφημον ῥητὸν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ

ὁποίου ἐστῆριξαν οἱ Πάπαι τὴν ἰσχὺν των. Ὁ θύλος οὗτος στολισμένος μὲ θυμᾶσια μωσχαλά, ἐχρειάσθη 355 χιλιάδης κοιλὰ μολύβδου ὅπως κατασκευασθῇ. Τελειώνει δὲ εἰς σφάζειαν διαμέτρου δύο καὶ ἡμίσιος μέτρων καὶ δυναμένην νὰ χωρέσῃ δεκαεὶς άτομα.

Πρὸ τοῦ κεντρικοῦ βωμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον μόνος ὁ Πάππας δύνανται νὰ ἱερουργήσῃ καὶ ἀκριβῶς κατ'ωθεν αὐτοῦ ὑπάρχει ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν εἰδεί λάκκου ντυμένου ἀπὸ θυμᾶσια μάρμαρα καὶ ἐπιχρυσον ὀρειχάλκον.

Ἐκατὸν δώδεκα κανδήλαι χρυσομένου ὀρειχάλκου φέγγουν νυχθημερὸν γύρω ἀπὸ τὸ μαρμαρίνον περισφάγμα τοῦ λάκκου. Ἐκεῖ ἀναπαύονται τὰ ὅστιά τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐκεῖ κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπέστη τὸ μαρτύριον ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μέρος τοῦτο ὀνομάζεται Confessione (ἐξομολόγησις) διότι ἐ-

καὶ ὁμολόγησε τὴν ἁμαρτίαν του χύνων ὑπὲρ αὐτῆς τὸ αἷμα τοῦ ὁ πρῶτος τῶν Ἀποστόλων. Εἰς τὸ μέσον τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ ἄγκλμα τοῦ Πίου ΣΤ' ἔργον τοῦ Κανόβα. Ὁ Πάππας γονατιστὸς προσεύχεται πρὸ τοῦ θαλάμου ὅστις περικλείει τὸν σαρκοφάγον τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἡ σαρκοφάγος εἶνε ἔργον θαυμασίον, ὡς ἐπίσης ὑπερόχου τέχνης καὶ ὡμορφίης εἶνε αἱ τρεῖς ἐξ ἐπιχρύσου ὀρειχάλκου θύραι τοῦ θαλαμίσκου.

Ἐνας ἀπειρος μυστικισμὸς διακλύεται ἀπὸ τὸν τάφον ἐκεῖνον. Αἱ ἀσβεστοὶ ἐκεῖναι κανδυλαὶ συμβολίζουν θυμᾶσιως τὴν αἰωνιότητα καὶ τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἁμαρτίας ἐκεῖνης, τῆς ὁποίας ὁ Ἅγιος Πέτρος ὑπῆρξεν εἰς τὸν μεγαλειτέρων διδασκάλων καὶ θεμελιωτῶν.

(Ἐπεταί τὸ τέλος)

Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΞ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ

Προβάλλει νυφιστόλιστη καὶ ὠχρόλευκη

Ἡ Φοῖβη

Καὶ μὲς σὲ πέπλου· ἀργυροῦς καὶ ἀχροφαμμένους Σκόβει

Ἐρωτευμένη ὡς τὴ Σαπφώ

Καὶ ὡς Παναγία θλιμμένη...

Ἀναγαλιάζει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ πλάσις

Μαγευμένη

Καὶ ἰάσθαι

Ἀπὸ τῆς ζήλειαν των χλωμαῖζουν ὅλα ἐμπρὸς τῆς!

Καὶ σιγαλὰ

Καὶ ἀνάλαφρα

Γλυστρεῖ ὁ λευκὸς χορὸς τῆς

Στὰ βελονδένια τὰ χαλὰ

Τὰ νεφελαπλωμένα—

Καὶ γύρω

Στὴν δολόλυκεια καὶ δολόλευκη παρθένα.

Μερόνυχτα

Ὅλοι σὲ χορὸν οἱ κόσμοι στροβιλίζουν!

Ἡ λάμπες γοργοφτέρωτες

Τὸ οὐράνιο δῶμα σφύζουν—

Ἀναπηδοῦν σπιθόβολα

Τ' ἀντιφεγγίσματά των

Καὶ τῶν χρωμάτων οἱ χοροὶ

Στὰ παραλλάγματά των—

Καὶ ὄνειροφύγει τὸ ὄραμα!

Καὶ στροβιλίζει ἡ ζάλη!

Γίνεται ἡ μέθη φρόνισα!

Καὶ ἡ Μοῦσα ἡ μεγάλη

Ἀπὸ ἡ ὑπερουράνιο θρόνον

Ἡ Ἀρμονία

Ρυθμίζει τοὺς χοροὺς αὐτοὺς

Καὶ τὴ δημιουργία...

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ ΣΤΟ ΜΥΛΟ

Γυρίζουνε, γυρίζουνε τοῦ μύλου τὰ φτερά,
φτερά ποῦ κοκκινίζει τὰ ὀφθαλμοὶ τοῦ
κάθισμα ἡλιοῦ στὴ θάλασσα, ὅπου βουλάει βαθεῖα.
Βαθεῖα ἀναμμένο κάρβουνο φλογίζει τὴ θωριά του.
Γυρίζουνε, γυρίζουνε τοῦ μύλου τὰ φτερά...

Γυρίζουνε καὶ βάφονται στῆς δύσης τῇ φωτιά,
μὲς στὴ φωτιά τῇ δυνατῇ, π' ἀρχίζει ἀπὸ κάτω,
κάτου ἀπ' τὰ οὐρανοθέμελα κι' ὅπου τραβάει ψηλά,
ψηλά καὶ εἰς ἀναλαμπὴς σὲ μύλο, στὰ φτερά του,
Γυρίζουνε καὶ βάφονται στῆς δύσης τῇ φωτιά...

Κι' ὅλο γυρίζουνε γοργὰ τοῦ μύλου τὰ φτερά,
φτερά ποῦ ἡ φωτοθάλασσα θολὴ τὰ ζῶγει κάτω,
κάτου, κι' εἰπεί ἀπλώνεται τὸ κλάμα ἀπὸ ψηλά.
Ἀπὸ ψηλὰ ἀρχίζοντας σκορπίζει τὴ σκοτεινιά του.
Τὸ κλάμα μὲς σὲν οὐρανὸ τραβάει σιγὰ σιγὰ...

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Δὲν κάμνει καεῖς μίαν εὐτυχίαν, παρὰ ὅταν κάμνη
ζηλοτύπους.

★

Ἡ γυναῖκα προσέχει ὀλιγώτερον εἰς ὅ,τι τῆς δίδουν
καὶ περισσότερον εἰς ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἔλαβον αἱ ἄλλαι.

★

Ἡ φίλια ἀνδρὸς πρὸς γυναῖκα κρούπει πάντα ὀλλήνη
ἐπιθυμίαν· ἡ φίλια γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα εἶνε ὁ
ἔρωσ ὁ ἐλθὼν προῶτως.

ΝΕΗΣ

